

FAKTARUTA 38

Jättarna, nefilim

Det finns några olika sätt att tolka Bibelns referenser till nefilim. För att börja med uttrycket "Guds söner", så är det ett vanligt förekommande namn på änglar, som exempelvis i Job 38:7: "Guds söner jublade i glädje" (vid skapelsen). Nefilim, som står i sin pluralform, kommer av det hebreiska ordet *nafal* som betyder "att falla" som i en strid. Det skulle kunna stödja hypotesen att det verkligen handlade om avkomman av fallna änglar. Ett par nytestamentliga sammanhang talar för det (Jud v. 6-7 och 2 Pet 2:4-5).

Men Jesus säger väl uttryckligen att änglar inte kan få barn? På saddukeernas fråga om vem av de sju bröderna som skulle få änkan till hustru vid uppståndelsen (Matt 22:23-30) svarade Jesus: "När de döda har uppstått, ska de inte gifta sig eller bli bortgifta, utan vara som änglarna i himlen." Motargumentet som brukar anföras är att Jesus här uttryckligen talar om de änglar som är kvar i himlen, inte om dem som fallit och lämnat sin himmelska hemvist, vilket var situationen på Noas tid.

En alternativ tolkning går ut på att "Guds söner" refererar till Sets (till en början) gudfruktiga släktlinje, till skillnad från "människornas döttrar" som då skulle handla om Kains efterkommande. Till en början gifte sig männen av Sets släkt bara med kvinnor från den egna släktlinjen och undvek då det moraliska förfallet i Kains led, men efter hand började de också ta sig hustrur från Kainiterna och, menar förespråkarna för denna hypotes, det var här som det moraliska förfallet tog fart på allvar. Barnen som då utgjorde en blandning av Setiter och Kainiter blev våldsamma. Mot denna syn kan man anföras att det hade legat närmare till hands att författaren använt sig av uttryck som "Sets söner" och "Kains döttrar".

En annan tolkning går ut på att "Guds söner" och deras barn var makthungliga despoter likt Nimrod (10:9-12) som levde i polygami. Man brukar hänvisa till att ordet "jättar" även kan översättas "våldsverkare", vilket Svenska Folkbi-beln återspeglar.

Ur ett rent språkligt perspektiv anses den första hypotesen ligga mer nära till hands: det största problemet är emellertid inte det rent språkliga utan frågan om det var möjligt att en kvinna kunde få barn tillsammans med en ängel. Spontant skulle de flesta av oss svara intuitivt nej på den frågan, men frågan är väl om vi har tillräcklig kunskap om änglaväsen för att kunna ge ett definitivt svar.

Det enda vi kan säga bestämt är att i fråga om nefilim går det inte att säga någonting bestämt. Och hela frågan är naturligtvis såpass perifer att vi gör bäst i att inte ägna alltför mycket tid och uppmärksamhet åt den.

Synda- floden

1 Mos 6:1 – 8:12

Ogudaktigheten och aningslösheten (Matt 24:37-39) hade till slut genomsyrat hela dåtidens mänsklighet. Guds tålmod var slut. Det inledande avsnittet i kap 6 som handlar om Guds söner och människornas döttrar (6:2-4) är kryptiskt, och har sysselsatt bibeltolkare under seklerna. Den språkligt naturligaste tolkningen innebär att änglar övergav sin himmelska tillvaro och tog sig unga, vackra kvinnor till hustrur som dessutom födde barn åt dem, barn som alltså var en sorts människa-ängel-hybrid som var jättar (hebr.: נפילים, *nefilim*) med hjältestatus. En sådan läsning väcker naturligtvis frågor och inte oväntat finns det olika synsätt bland bibeltroende kristna.

◀ FAKTARUTA 38

Det råder inte minsta tvivel om att Noa av både Gamla och Nya testamentets författare betraktades som en historisk person som utmärkte sig genom sin rättfärdighet och tro (Hes 14:14, 20, Matt 24:37-38, Heb 11:7). Detsamma gäller syndafloden som en reell händelse och av världsvid omfattning. Aposteln Petrus skriver att det kommer en tid när de kristna kommer att bli hånade för deras tro på en tidigare värld som "dränktes ... i vatten och gick under" (2 Pet 3:6).

Frågan är inte alls så marginell som kritiker vill få det till, för om en global översvämning verkligen har ägt rum så är nutidens paradigm inom sekulär vetenskap att berglagrens sediment avsatts långsamt under miljarder år felaktigt och det återstår bara obevisbara antaganden om det förflutna som stöd för idén om att "allting varit sig likt, ända sedan världen skapades" (2 Pet 3:4).

Kritikerna hävdar att man inte visste av någonting annat på den här tiden, långt innan vetenskapen "bevisat jordens sanna historia", men en kristen bör vara skeptisk till den sortens påståenden. Vi bör komma ihåg att Petrus hade tillbringat dag och natt under tre år tillsammans med HERREN Jesus själv och hade fått en grundlig undervisning om världens sanna historia.

Jesu egen inställning till det Gamla testamentets skrifter var ett grundmurat förtroende som han uttryckte genom formuleringar som "Det står skrivet" (t ex Luk 4:8), "...Skriften kan inte göras om intet" (Joh 10:35). "Om de inte vill lyssna till Mose och profeterna så kommer de inte att bli övertygade ens om någon uppstår från de döda" (Luk 16:31).

Fram till för 200 år sedan var det få personer som betvivlade syndaflodens verklighet. Det var då pionjärer inom geologin som James Hutton (1700-talet) och Charles Lyell (1800-talet) förde fram idén att de sedimentära bergslagen inte alls hade med den att göra, vilket annars var den dominerande synen bland geologer i deras samtid. I stället menade de att lagren hade bildats under miljoner år av långsam sedimentation på havsbottnar – en princip som Lyell utvecklade i sitt klassiska verk *Principles of Geology* (1830) och gav namnet uniformism.¹ Mindre känt är att Lyell hade en ideologiskt motiverad agenda. I en brevväxling med kollegan George Poulett Scrope förklarade han utan omsvep att ett av hans syften med att ge ut *Principles* var att "befria naturvetenskapen [det vill säga geologin] från Mose".² Han lyckades i sitt uppsåt – geologins paradig skiftade nu från katastrofism i en ung värld till uniformism i en urgammal.

Men den geologiska evidensen för en global översvämning i jordens historia är omfattande. Läs mer i vårt temanummer om syndafloden – beställ det eller läs det som pdf.³

Även genetiska studier på människor⁴ och hundra tusen djurarter⁵ visar på att de har ett nyligt och samtidigt ursprung från sina respektive urmödrar. Bortser man från oomöjliga hypotetiska grundantaganden i fråga om dateringen stämmer även tidpunkten ganska väl med Bibelns kronologi.

Den bibliska berättelsen om syndafloden är mycket detaljerad och skriven i en form som är så långt från poesi man kan komma, med noggranna beskrivningar av saker som mått, vattendjup och tidsangivelser. Den kan knappast råda något tvivel om att den är skriven som en dokumentation av verkliga händelser. Några viktiga lärdomar från texten (som behandlas närmare i det nämnda temanumret) är bland annat följande:

- Noa samlade inte in djuren på egen hand – Gud sände dem till Noa parvis (6:20, 7:8-9). Noas uppgift bör därför snarare ha varit att ta emot dem och anvisa deras plats i arken.
- Noa tog inte emot representanter av alla nutida djurarter, bara två representanter av alla skapade sorter/grundarter av större luftandande, landlevande ryggradsdjur. Det motsvarar omkring 2000 individer av nuvarande familjer av ryggradsdjur *se faktaruta 28*, vilket inte var några utrymmesmässiga problem att rymma i en ark med de dimensioner som Bibeln redovisar. En omfattande artbildning inom ramen för dessa grundslag ägde rum, framför allt de närmaste århundradena efter floden genom relativt väl kända biologiska mekanismer. ▶

RIA SOPALA PIXABAY

FAKTARUTA 39

Dinosaurier ombord?

Frågor som många bibelläsare ställer sig är om dinosaurierna skulle ha fått plats i arken och om de kan ha levat samtidigt med människan över huvud taget. Svaret på båda frågorna är Ja.

Antalet noterade arter av dinosaurier uppgår till tusentals, men de kan kategoriseras i 15 familjer.¹ Bibeltroende fossilkännare lutar åt att antalet grundarter av dinosaurier var något fler, man brukar räkna med 55 sådana – kanske ligger verkligheten någonstans däremellan. En undersökning från 2015 visar att medianvikten² var 630 kg, det vill säga ungefär som en ko.³ Skulle de alltså ha fått plats – ja, som vi skrev i faktaruta 28 så var det bara ungefär 950 par av djur som Gud behövde sända till Noa, och de rymdes gott och väl i en ark av Bibelns dimensioner. Visserligen var vissa arter, särskilt de så kallade sauropoderna, mycket stora, men det finns skäl att tro att Gud skickade par av ungdjur till Noa. Forskning har visat att dinosauriernas tillväxt skedde enligt en S-kurva, med liten viktökning i tidig och sen ålder och extremt snabb däremellan, så med ungdjur ombord kunde det mesta av tillväxten ha skett när de väl klivit av arken.

Enligt den sekulära synen på dinosaurierna dog de flesta av dem ut i slutet av "krita-tiden" för 65 miljoner år sedan, eftersom man hittar få dinosauriefossil i ytligare berglager. Men att en djurart inte förekommer i fossilagrenen behöver inte betyda att de inte existerade när lagren avsattes, det finns många exempel på att en organism "försvinner" för att senare dyka upp i ett betydligt ytligare, "yngre" lager.

Bibeln lämnar inget utrymme för hypotesen att djur skapades successivt under långa tidsrymder eller att dinosaurierna fanns i en skapelse som föregick vår nuvarande (se t ex faktaruta 6). Gud säger själv att han skapade "jorden och havet och allt som finns där" på sex dagar (2 Mos 20:11). De grundartsrepresentanter som gick in till Noa i arken måste därför ha bildat bestånd efter syndafloden och liksom alla andra djur spridits ut över jorden. Idag förekommer de inte längre, men det finns en hel del evidens från äldre tider som antyder att de då var relativt vanligt förekommande, ofta gick de under beteckningen "drakar".⁴ Det finns även inskriptioner av dinosaurier som är enklast att förklara med att de faktiskt observerats.⁵ Hur otroligt detta än kan synas för sekulär forskning så har dinosauriefynd på senare tid med bibehållna proteiner och vävnader som blodkärl och röda blodceller i praktiken bekräftat att det dinosaurier fanns för tusentals år sedan, inte miljontals.⁶

NOT

1. <https://www.thoughtco.com/main-dinosaur-types-1091963> (kortare: [krymp.nu/2Rk](https://www.krymp.nu/2Rk))
2. Med *median* menas den mittersta i en rad av observationer där den minsta står först och den största sist. (Finns det inget mittersta tal så är det medelvärde av de två mittersta observationerna).
3. <https://answersresearchjournal.org/determining-dinosaur-body-mass/> (kortare: [krymp.nu/2Rm](https://www.krymp.nu/2Rm))
4. Den som vill läsa en mycket intressant bok i ämnet rekommenderas boken "After the Flood" av Bill Cooper (Chichester: New Wine Press, 1995). En äldre version finns att ladda ner från https://archive.org/details/cooper-bill-after-the-flood_202012 (kortare: [krymp.nu/2Rq](https://www.krymp.nu/2Rq))
5. En överblick finns på <https://creation.com/images/pdfs/flyers/dinosaur-did-they-die-out.pdf> (kortare: [krymp.nu/2Ro](https://www.krymp.nu/2Ro))
6. Se Genesis nr 2-2018 s. 6-7. Numret finns att köpa från vår webbplats [genesis.nu](https://www.genesis.nu) eller att ladda ner på <https://www.genesis.nu/tidning/tidigare-nummer/genesis-2018-2/> (kortare: [krymp.nu/2Rn](https://www.krymp.nu/2Rn))

- Även representanter för de olika familjerna av stora kräldjur – dinosaurier – fanns med ombord. ▲ FAKTARUTA 39
- Syndafloden var global. Det finns många läromässiga och andra rationella skäl till att en lokal översvämning är utesluten.
- Vattnet hade dubbelt ursprung. Förmodligen kom huvuddelen av vattenmassorna från "det stora djupets källor" (7:11), det vill säga varmt vatten från jordens innandöme. Det nu uppvärmda oceanvattnet avgav stora mängder vattenånga till atmosfären. Troligtvis härrörde de vattenmassor som föll i form av regn ("himlens luckor öppnades") från denna avdunstning och kanske även från vulkanisk ånga.
- "Det stora djupets källor" som bröt fram tyder på omfattande geologisk aktivitet, troligtvis i samband med vulkanism. Kraftiga

tsunamivågor dränkte landområdena successivt medan vattenmassorna steg under en 40-dagarsperiod. Jorden var helt täckt av vatten under fem månader (7:24). Vattnet började sedan sjunka undan och efter drygt ett år från översvämningens början var marken återigen torr (8:14 jfr. 7:11). Tidvattenågor begravde stora mängder av flytande växtbiomassa som snart omvandlades till kol av trycket från ovanliggande sedimentlager. Under det halvår när vattenmassorna drog sig undan dränerades jordens (troligen nya) kontinenter. De mjuka sedimentavlagringarna som nu täckte dem eroderades och mäktiga kanjonbildningar uppstod både på land och i grundare havsområden. Sedimenten avvattnades efter hand och cementerades till fast berg. Många bibeltroende geologer anser att en snabb kontinentaldrift ägde rum under syndafloden, men det finns delade meningar och diskussionen lever.

• De sedimentära berglager som nu kom att lagras ovanpå de prekambriiska lagren (som bildades i början av den tredje skapelsedagen) är fyllda med lämningar (fossil) av djur och växter som omkom i översvämningen. De geologiska lagren med sina fossil representerar inte geologiska tidsepoker utan olika ske-den i syndafloden och olika biotoper där organismerna levde. Marina organismer begravdes först och därefter beroende på faktorer som exempelvis livsmiljö (höjd över havet), rörlighet, densitet och intelligens (förmåga att söka skydd).

• Vattenmassorna täckte aldrig Mount Everest, eftersom det inte existerade när översvämningen ägde rum. Jordens höga bergskedjor utgörs huvudsakligen av bergarter som bildades under syndafloden och bestod mestadels av mjuka sediment när bergskedjebildningen ägde rum, vilket avspeglas i många mjukt böjda sedimentlager. Det är ett rimligt antagande att jordens konturer före översvämningen var mycket blygsamma i förhållande till dagens höjdskillnader. Den snabba bergbildningsprocessen i dess slutskede brukar sättas i samband med Ps 104:6-9:

"Du bredde ut djupet som en klädnad över [jorden], och vattnen stod över bergstopparna. De flydde vid din tillrättavisning, vid ditt dunder tog de till flykten. Bergen reste sig, och i dalarna fick vattnen den plats du bestämde åt dem. Du satte en gräns för dem, och de ska aldrig mer översvämma jorden."

• Syndafloedens vatten försvann därmed inte – det finns idag samlat i de nu mycket djupare oceanerna som idag har ett medeldjup på 3000 meter.

• Översvämningen innebar att även de marina ekosystem blev allvarligt störda och en period följde av hundratals år med successiv återhämtning och stabilisering med stora svängningar i populationsstorlekar, massförökning av planktonalger på grund av extrem övergödning ("White cliffs of Dover"). De störda ekosystemen yttrade sig bland annat i form av massförökningar av enstaka arter (så kallade opportunisterna), vilket kan förklara förekomsten av fossila lager med någon enstaka dominerande art (trilobiter, ortoceratiter etc)

• Några spår av Noas ark har aldrig (hittills) påträffats. Det är en vandringsägen.

• Bibelns dokumentation av syndafloden bekräftas av förekomsten av hundratals flodlegender från olika delar av världen, bland annat det babyloniska Gilgamesh-eposet, med många slående likheter med den bibliska. Se artikeln "Syndafloden i folklöre" på s 45-47 i Genesis 1-2021.⁶

ALLRA SIST:

Vi bör allvarligt reflektera över syndafloedens profetiska budskap till vår egen tid. Jesus talar i Matt 24 om tillståndet i världen före syndafloden som en förebild för det som ska råda inför hans återkomst. Noa är ett föredöme för oss genom sin tro som tog sig konkret uttryck i hans arkbygge och arken är en förebild för Jesus som en dag ska omsluta oss och lyfta oss uppåt! *"[H]ur heligt och gudfruktigt ska ni då inte leva, medan ni väntar på Guds dag och påskyndar den!"* (2 Pet 3:11-12). Det bör inte göra oss rädda utan tvärtom fylla oss med motivation att förkunna budskapet om räddningen i Jesus Kristus. Det är genom att berätta för andra om Jesus som vi kan påskynda hans ankomst, för *"[d]et är inte som många tror, att Herren är sen med att infria sitt löfte. Nej, han väntar för er skull, eftersom han inte vill att någon ska gå förlorad utan alla ska ha tid att vända om"* (v. 9).

NOT

1. Uniformismen tillämpas fortfarande inom geologin, men den omfattar numera även inslag av enstaka naturkatastrofer och kallas då *aktualism*.
2. Från brevväxling med George Poulett Scrope, den 14 juni 1830; se creation.com/Lyell.
3. Beställ numret (nr 4 dec 2020) från vår webbsida genesis.nu eller ladda ner det från <https://genesis.nu/tidning/tidigare-nummer/genesis-2020-4/> (kortare: krymp.nu/2R7)
4. Se <https://genesis.nu/i/artiklar/mitokondriska-eva/> (kortare: krymp.nu/2Rr)
5. <https://genesis.nu/i/artiklar/jordens-arter-tycks-ha-uppstatt-samtidigt-och-nyligen/> (kortare: krymp.nu/2Rs)
6. Se <https://genesis.nu/tidning/tidigare-nummer/genesis-2020-1/> (kortare: krymp.nu/2RB)

SPÅR EFTER SYNDAFLODEN

- Jordens geologi visar många tecken på katastrofiska förlopp.
- Det finns stora mängder av bevarade fossil av organismer som begravts under katastrofiska omständigheter och som omöjligt kan ha bildats genom långsam sedimentation under långa tidsrymder.
- Det finns genetiska avtryck hos både människor och en majoritet av analyserade djurarter om ett samtidigt och nyligt ursprung från respektive urmödrar.
- Det finns hundratals berättelser om en världsvid översvämning bland kulturer utöver jorden.
- I en del folklöre förekommer också dinosaurieliknande var-elser och vissa dinosauriefynd förefaller härröra från historisk tid.

Allt detta är förväntade konsekvenser om den globala översvämning (syndafloden) som Bibeln talar om verkligen har ägt rum.